

KONFIDENTIELLP. M.

I anledning af österrikiske undersåten, köpmannen Julius Viktor Stempels till Konungen ingifna underdåniga ansökning om tillstånd att här i staden få idka handelsrörelse får vörd- samt anföras följande.

Efter det Stempel, enligt Kungl. Maj:ts resolution den 9 november 1917, blifvit upptagen till svensk medborgare mot villkor, att han inom två år därefter, försedd med bevis att han upphört att vara österrikisk undersåte, inför Öfverståthållareämbetet aflade tro- och huldhetsed, har han vid upprepade tillfällen gjort energiska försök att förhjälpa öfriga medlemmar af sin familj, hvilka vistas å utrikes ort, att inkomma i Sverige, därvid han uppgifvit allehanda skäl, som vid undersökning visat sig grundlösa, hvadan Stempel sålunda i dessa angelägenheter för polismyndigheten lämna osanna uppgifter. Ansökningarna från hans ifrågakomma anhöriga att hit till riket inkomma, hvilka ansökningar ställts till Kungl. Utrikesdepartementet och därifrån remitterats till kriminalafdelningen för yttrande, hafva jämväl på nämnda grund blifvit afstyrkta af kriminalafdelningen samt sedan afslagna af Kungl. Utrikesdepartementet.

Vidare har Stempel dels vid nämnda försök att genom osanna uppgifter söka förhjälpa sine anhöriga att inkomma i riket och dels vid tiden för ingifvandet af underdånig ansökning förande svenskt medborgerskap såväl till polismyndigheten som till enskilda svenska köpmän gjort troligt, att han hade stora mängder spannmål och foderämnen liggande i upplag i olika ryska hamnar samt att han skulle importera dessa varor till Sverige för förbrukning inom landet. Han har emellertid icke i ringaste mån gjort något för införskaffande hit af varorna; och har han icke heller kunnat styrka, att han hade

några dylika varor vare sig i Ryssland eller annorstädes. Vid det sist med Stempel hållna förhöret har han äfven medgifvit, att han icke hade något lager af spannmål i Ryssland eller annorstädes, som han förfogade öfver, men har han dock vidhållit, det han hade en del föderämnen, bestående af linfrökakor, liggande i upplag i olika ryska hamnar, samt uppgifvit, att han ämnade söka importera dessa varor hit, så snart han erhållit vederbörligt tillstånd att här iåka handel. Dock har han icke kunnat på något sätt styrka, att han hade något upplag af föderämnen å uppgifna platser.

Då Stempel nu visat sig opålitlig ifråga om till polismyndigheten lämnade uppgifter, torde det skäligen kunna antagas, att hans uppgifter om innehafda lager af föderämnen i Ryssland och hans afsikt att importera dessa hit, icke äro med verkliga förhållandet öfverensstämmande, och hans tal om att genom import hit af nämnda varor göra landet gagn icke så allvarligt menadt, utan torde det fastnär kunna antagas, att han kommit med dylika uppgifter endast för att därigenom förskaffa sig och sina anhöriga fördelar här i landet.

Härförutom torde böra antecknas, att Stempel i egenskap af ene prokurist i firman Håkansson & C:o i n:r 4 Skeppsbron tillsammans med firmans andre prokurist, Karl Johan Håkansson angifvits för bedrägeri här i staden af tvenne andra affärsfirmor härstädes, hvarom utredning verkställdes genom kriminalafdelningen och rapport ingifvits den 29 nästlidne augusti.

Bedrägerierna hade bestått däri, att Stempel tillsammans med Håkansson lätit å börsauktion här i staden försälja i det ena fallet 22 fat sulfathartz i flytande form till ett pris af 26807 kronor 34 öre och i det andra fallet 20 fat flytande sulfathartz för ett pris af 24602 kronor 75 öre, i båda fallen enligt prof och enligt uppgift af Karsnäs tillverkning. De båda firmorna, som å börsauktion köpt respektive partier af varan, hade emellertid efter köpet kommit underfund med, att varan icke hölle profvet, samt lätit verkställa sakkunnig analys å varan, som därvid visat sig utgöra försäpad hartz el-

ler hartssåpa och värdelös för köparna, som sålunda åsänkats en förlust af respektive köpeskillingars belopp.

Såväl Stempel som Håkansson hafva vid förhör förnekat, att de gjort sig skyldiga till bedrägeri i berörda afseende och förklarar, att varan verkligen utgjordes af sulfathartz, ehuru icke af prima tillverkning. Då tillräcklig bevisning icke kunnat förebringas, har Öfverståthållareämbetet genom beslut den 30 nästlidne augusti förklarar, att saken skulle beröra på vidare annälän.

Håkansson har beträffande ifrågavarande partier sulfathartz vid förhör uppgifvit, bland annat, att firman Håkansson & C:o förut inköpt partierna från Göteborg för användning vid tillverkning af såpa i en firman Håkansson & C:o tillhörig fabrik, Tekniska fabriken Condor i nr 116 Hornsgatan, och att han och Stempel i egenskap af prokurister i firman Håkansson & C:o ombesörjde äfven nämnda fabriks rörelse, då däremot Stempel uppgifvit, att Tekniska fabriken Condor vore ett själfständigt företag, som icke hade med firman Håkansson & C:o att göra utan innehades af mannen Håkansson personligen, samt att Stempel icke hade med nämnda fabrik att göra i sin egenskap af prokurist och disponent i firman Håkansson & C:o.

Det torde vidare böra antecknas, att firman Håkansson & C:o, dels enligt Håkanssons och Stempels uppgifter och dels enligt i Öfverståthållareämbetets Kansli erhållen uppgift, innehafves af förenämnde Håkanssons hustru, fru Ester Engelia Håkansson, men att fru Håkansson ej äger teckna firman, då däremot bemälda Stempel och mannen Håkansson båda äga teckna firman, samt att fru Håkansson, enligt mannen Håkanssons och Stempels uppgifter, icke toge någon helst befattning med firmans rörelse eller ägde någon kännedom om rörelsen. Härjämte har Stempel vid förhör uppgifvit, att han den 15 augusti 1915 vannit anställning hos firman Håkansson & C:o, under det sagda firma, enligt i Öfverståthållareämbetets Kansli erhållen upplysning, först den 9 december 1916 anmälts till registrering. Stempel kunde sålunda icke hafva haft någon anställ-

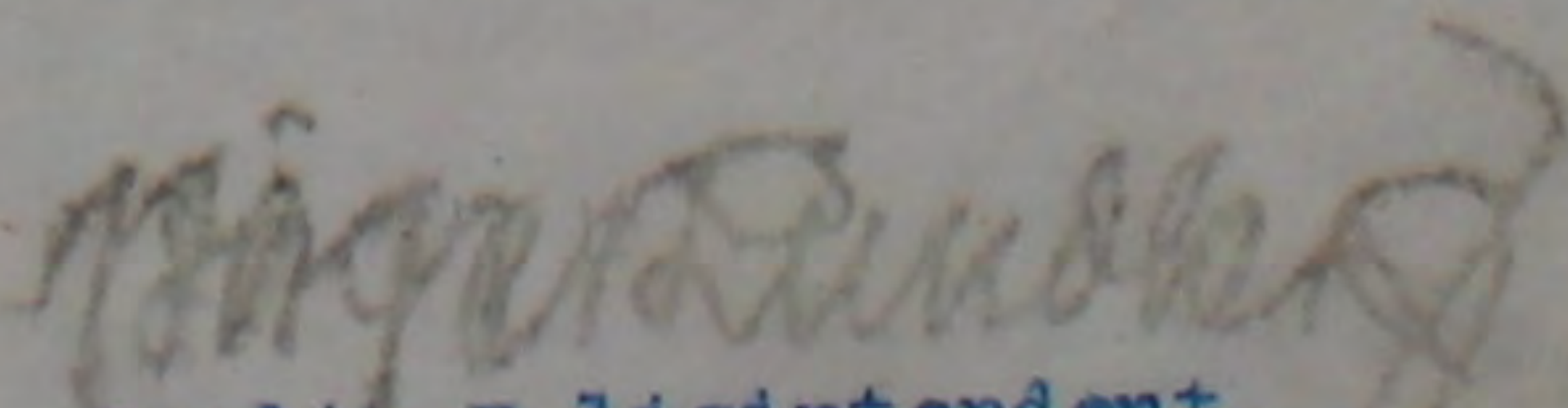
ning hos firman Håkansson & C:o från den 15 augusti 1915, e-
när firman då tydligen icke existerat.

Det synes af allt att döna kunna antagas, att firman Hå-
kansson & C:o startats af Stempel och att denne bedrifver rö-
relsen afvensom ekonomiserat företaget, hvilket jämväl förc-
faller vara allmänna mening. Stempel skulle sålunda vara
den egentlige innehafvaren af firman, och torde Håkansson och
dennes hustru då endast vara att anse som "bulvaner" åt Stempel.

Det är för öfrigt mycket vanligt numera, att utlänningar
här i staden starta affärsföretag med svenska personers namn
såsom innehafvare af företagen och utlänningarna själva sken-
barligen anställda i företagen, hvilka arrangement icke kunna
hafva vidtagits i annat syfte än att gifva utlänningarna till-
fälle att med kringgående af gällande lagbestämmelser här be-
drifva handelsrörelse till förfång för inhemska affärsmän.

Om detta, såsom synes ganska sannolikt, är fallet beträf-
fande Stempel och firman Håkansson & C:o, har Stempel sålunda
här i staden för egen del med kringgående af gällande bestäm-
melser bedrifvit handel i rätt stor skala, tydligen till för-
fång för många mera värdig, svensk affärsmän.

Med anledning af hvad sålunda anförts och då Stempels
tillvägagångssätt med stora sannolikhet synes tala för, att
han med det sökta tillståndet åsyftar att direkt fränja eller
eljest underlätta sådan affärsverksamhet, som till följd af
tidsförhållandena kommit att af utlänningar bedrifvas på skil-
da orter i vårt land och icke står i god öfverensstämmelse
med grunderna för gällande lagstiftning i hithörande ämnen,
hemställes värdsamt, att Öfverståthållareämbetet ville afstyr-
ka nådigt bifall till den underdåniga framställningen. Stock-
holm och kriminalafdelningens station den 4 september 1918.

Tredje Polisintendent.